

F 14

Auktoriserade revisorn A-son har hos Revisorsnämnden (RN) ansökt om förhandsbesked *dels* om huruvida han kan inneha ett uppdrag som god man för ensamkommande barn, *dels* om han kan inneha uppdrag som styrelseledamot och kassör i en av honom initierad ideell förening (föreningen).

A-son har i ansökan och kompletterande yttrande till RN lämnat följande uppgifter om uppdraget som god man för ensamkommande barn.

Han har under hösten utbildat sig till god man för ensamkommande barn. För närvarande är han god man för ett barn och han tänker åta sig maximalt fyra sådana uppdrag samtidigt om behov skulle uppstå. Ett uppdrag som god man för ett ensamkommande barn bedöms enligt uppgifter från överförmyndaren ta ungefär tio timmar per månad och barn. Den första månaden, när barnet anländer till Sverige, är mer intensiv. Därefter avtar uppdragen tidsmässigt. Han avser därför inte att åta sig mer än ett nytt uppdrag per månad. Som god man blir han juridiskt ansvarig för det ensamkommande barnet. Det innebär bl.a. att han förvaltar den dagersättning och annan ersättning som barnet kan få. Ersättningen uppgår normalt till mellan 3 och 5 tkr. Den ersättning som han själv erhåller är schablonmässig och uppgår till ca 2 tkr per månad och uppdrag. Han utför uppdragen som god man som privatperson, utanför sin revisionsbyrås verksamhet.

Vad gäller uppdraget som styrelseledamot och kassör i den ideella föreningen har A-son anfört följande.

Han är initiativtagare till den ideella förening som bildades den 27 november 2014. Föreningens ändamål är att underlätta för flyktingar i Sverige genom upplysningsverksamhet via webbsidor, utbildningsverksamhet, webbaserat register- och katalogverksamhet och internetbaserad sökning för arbetssökande och arbetsgivare. Webbtjänsten ska också underlätta validering av flyktingars utbildning, m.m. Därutöver kan årliga stipendier ges till medlemmar eller personer som har utmärkt sig särskilt genom sin goda medverkan i föreningens drift eller verksamhet. Gåvor och sponsring som föreningen mottar ska i första hand användas för föreningens drift och verksamhet och till stipendier. I andra hand ska bidrag ges till andra välgörenhetsorganisationer såsom Röda Korset eller Läkare Utan Gränser.

Han är styrelseledamot och kassör i föreningen. Det finns ytterligare två styrelseledamöter i föreningen. Enligt stadgarna företräder styrelsen föreningen gentemot personer, myndigheter och företag och har det löpande ansvaret för de anställda, bokföringen och ekonomin. Kassören ansvarar för den löpande förvaltningen. Styrelsen och kassören har inte rätt till något arvode. Föreningens firma tecknas av styrelsen och av honom ensam. Det kommer förmodligen att hållas tre till fyra styrelsemöten per år och arbetet som kassör bedöms inte bli omfattande, eftersom hela verksamheten bygger på ideellt arbete. De intäkter som föreningen kan få utgörs av medlemsavgifter och bidrag i form av sponsring. Kostnader som har betalats av honom eller av revisionsbyrån ska attesteras av övriga styrelseledamöter innan utbetalning sker för dessa kostnader. Eftersom han är initiativtagare till föreningen, kommer han att

sponsra föreningen vad gäller kostnader för utveckling av webbsidor och utbildningsmaterial, m.m. Detta kommer att ske så länge föreningen inte har några egna intäkter i form av medlemsavgifter eller andra intäkter genom sponsring. Kostnaderna för detta bokförs i revisionsbyrå som ej avdragsgill sponsring.

Alla som engagerar sig ideellt i föreningen eller ger ett bidrag till eller sponsrar föreningen med minst 1 tkr har enligt stadgarna automatiskt rätt till medlemskap efter ansökan. Endast fysiska personer kan bli medlemmar, men även företrädare för juridisk person kan bli det, om den juridiska personen har gett ett bidrag om minst 1 tkr. Enligt uppgifterna på föreningens hemsida har föreningen i nuläget fyra medlemmar, däribland de tre styrelseledamöterna. Eftersom föreningen är öppen för alla, kan han inte styra över om exempelvis en revisionsklient vill sponsra föreningen. Detta kommer inte att påverka hans oberoende som revisor. Han har bara ett fåtal revisionsuppdrag kvar och kommer troligen inte att förlänga sin auktorisation som revisor, eftersom antalet revisionstimmar minskar pga. den slojade revisionsplikten. I nuläget är han vald revisor i nio aktiebolag och två stiftelser och suppleant i fem aktiebolag. Hans verksamhet utgörs redan till övervägande del av redovisningsarbete, vilket är den inriktning han troligen fortsättningsvis kommer att ha. För närvarande uppgår tiden för hans revisionsarbete under år 2014 till mellan 300 och 400 timmar. Han kommer att undvika affärskontakter med föreningens medlemmar, framförallt om dessa är revisionskunder, så att hans oberoende inte kan ifrågasättas. Eftersom föreningen bildades för bara några dagar sedan, kan han endast redogöra för sin avsikt och inställning. Han kommer inte att delta vid omröstningen på årsstämmor eller vid styrelsemöten beträffande frågor som har anknytning till några av hans revisionsklienter.

En av styrelseledamöterna i föreningen är styrelsesuppleant i en kafébutik och hon sköter också bokföringen för denna. Han är vald revisor i det bolaget.

RN gör följande bedömning.

Av 25 § första stycket revisorslagen (2001:883) följer att en revisor inte får utöva s.k. sidoverksamhet, dvs. annan verksamhet än revisionsverksamhet eller verksamhet som har ett naturligt samband med revisionsverksamhet, om utövandet är av sådan art eller omfattning att det kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet eller om utövandet på annat sätt är oförenligt med den ställning som följer av behörigheten att utföra lagstadgad revision. Av andra stycket i samma paragraf framgår att RN på ansökan av en revisor ska meddela förhandsbesked om huruvida en viss verksamhet är förenlig med kravet i första stycket.

Av förarbetena till revisorslagen framgår att sidoverksamhet i form av omfattande affärsverksamhet kan innebära en sådan risk för revisorns opartiskhet och självständighet att revisorn inte bör inneha uppdraget. Det anges vidare att revisionens intressenter överhuvudtaget inte bör behöva räkna med att en revisor innehar sidouppdrag som kan gå ut över eller komma i konflikt med revisionsuppdraget och att tillsynsmyndigheten alltid bör kunna ingripa om revisorns sidoverksamhet är av sådan art eller omfattning att det kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet.¹

A-sons har i sin ansökan frågat om han kan inneha uppdrag dels som god man för ensamkommande barn, dels som styrelseledamot och kassör i en ideell förening.

¹ Prop. 2000/01:146, Oberoende, ägande och tillsyn i revisionsverksamhet, s. 55.

När det gäller *uppgift som god man* för ensamkommande barn anges i 2 § första stycket lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn att överförmyndaren ska förordna en god man att i vårdnadshavares och förmyndares ställe ansvara för barnets personliga förhållanden och sköta dess angelägenheter om barnet vid ankomsten till Sverige är skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe. En god man för ensamkommande barn har till uppgift att tillförsäkra barnet en trygg tillvaro under dess första tid i Sverige. Han eller hon har dock inte i denna egenskap att sköta den dagliga omvårdnaden och tillsynen av barnet.²

RN konstaterar att den aktuella verksamheten saknar affärsmässig karaktär. Den kommer således inte ha några beröringspunkter med den revisionsverksamhet som A-son bedriver. Den kommer inte heller – så länge den har den omfattning som A-son beskrivit – att vara av sådan art och omfattning att förtroendet för hans opartiskhet och självständighet rubbas.

Vad gäller frågan om A-son kan inneha *uppgiften som styrelseledamot och kassör* i den ideella föreningen konstaterar RN följande.

En av föreningens andra styrelseledamöter är styrelsesuppleant i ett bolag och sköter även bokföringen i detta. A-son är vald revisor bolaget. En vald revisor ska inom ramen för sitt uppdrag bl.a. granska bokföringen och styrelsens förvaltning.³ Revisorn ska därvid bl.a. granska om styrelsens ledamöter har åsidosatt sina skyldigheter på ett sådant sätt att det kan föranleda ersättningsskyldighet. RN har tidigare uttalat att, om en revisor delar förvaltningsansvaret för en förening med personer som är styrelseledamöter i juridiska personer i vilka revisorn är vald revisor, så utgör detta en omständighet som vid en bedömning enligt 25 § revisorslagen rubbar förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet.⁴

En styrelsesuppleant i ett aktiebolag ska, för det fall ordinarie styrelseledamot får förhinder att utföra sitt uppdrag, utan vidare åtgärder träda in som företrädare för bolaget. I den egenskapen har han eller hon ett ansvar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. RN anser därför att vad som sagts ovan om styrelseledamöter också ska gälla styrelsesuppleanter. Därtill kommer att den i detta fall aktuella styrelsesuppleanten även sköter bokföringen hos den aktuella revisionsklienten. Sammantaget innebär dessa omständigheter att det finns en risk för att förtroendet för A-sons opartiskhet eller självständighet kan rubbas, om han innehar de ifrågavarande uppgifterna i föreningen samtidigt som en revisionsklients styrelsesuppleant och bokförare också är styrelseledamot i föreningen. Han kan därför inte inneha uppgifterna som styrelseledamot och kassör i föreningen. Den omständigheten att A-son överväger att eventuellt inte ansöka om fortsatt auktorisation som revisor föranleder ingen annan bedömning.

RN vill i sammanhanget framhålla att vad A-son har redogjort för om den nu aktuella verksamhetens art och omfattning i föreningen inte i sig innebär att förtroendet för hans opartiskhet eller självständighet kan rubbas.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, kammarrättspresidenten Stefan Holgersson, vice

² Prop. 2004/05:136, Stärkt skydd för ensamkommande barn, s. 29.

³ 9 kap. 3 § aktiebolagslagen (2005:551).

⁴ RN:s beslut av den 19 mars 2009, dnr 2009-106 och RN:s beslut av den 27 mars 2014, dnr 2014-146.

ordförande, enhetschefen Tomas Algotsson, advokaten Rune Brännström, auktoriserade revisorn Maria Danckler, avdelningschefen Eva Ekström, direktören Per-Ola Jansson, skattejuristen Kerstin Nyquist och auktoriserade revisorn Ola Wahlquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Anita Wickström, chefsjuristen Adam Diamant, chefsrevisorn Bodil Björk, revisionsdirektören Mathias Byström samt avdelningsdirektören Linda Wallin som har föredragit ärendet.